

Scheda, nutka i warsztaty

Od lutego bieżącego roku Gmina Rajcza realizuje mikroprojekt pod nazwą „Scheda z Nutką”. Jego działania koncentrują się na zachowaniu dziedzictwa kulturowego na pograniczu polsko-słowackim. Szczególnie chodzi o kultywowanie tradycji regionalnych, które gruntują tożsamość regionalną i są stale obecne w życiu mieszkańców po obu stronach granicy.

Słowackim partnerem uczestniczącym w tym zadaniu jest urokliwa i wciąż rozwijająca się gmina Nova Bystrica - którą warto odwiedzić w drodze choćby na Małą Fatrę albo przy okazji wizyty w Muzeum Wsi Kisuckiej w Vychylovce. Sam mikroprojekt składa się z kilku cykli warsztatowych, w których uczestniczą dzieci i młodzież skupiona wokół lokalnych zespołów folklorystycznych i grup regionalnych takich jak: „Zbójnicok” z Rycerki Górnej, „Mała Solanka” z Soli oraz zespół „Spod Rachowca” ze Zwardonia. Ich młodzi członkowie biorą udział w zajęciach z wykonywania prostych instrumentów pasterskich oraz gry na nich. Warsztaty konstruowania piszczałek mają już za sobą. Teraz pilnie ćwiczą - aby pochwalić się zdobytymi umiejętnościami podczas Dożynek Gminnych, które tradycyjnie odbędą się w sierpniu w Rajczy. Wtedy do rajczańskiego amfiteatru zjadą przedstawiciele słowackiego partnera, aby wziąć udział w polsko-słowackim koncercie plenerowym.

Równoległe do zajęć muzycznych prowadzone są warsztaty z szycia strojów regionalnych. Ich uczestnicy, w tym także rodzice i opiekunowie - zapoznają się z materiałami, z których powstają poszczególne części regionalnej garderoby. Uczą się również technik szycia. Efektem tego panelu edukacyjnego będą umiejętności pozwalające zreperować uszkodzony strój - albo nawet uszyć coś prostego. Jest także realna szansa, że na zajęciach powstaną kilka lub kilkanaście gotowych strojów, służących potem dzieciom podczas występów i pokazów folklorystycznych.

Z zajęć, które już się odbyły, sporym wzięciem cieszyły się „warsztaty z nutką” - czyli cykl spotkań poświęconych praktycznej nauce tworzenia haftów regionalnych. Uczestnicy tej części - wśród

nich zarówno dorośli, jak i młodzi mieszkańcy regionu - uczyli się prostych haftów. Podpytywali również o bardziej skomplikowane, a także weryfikowali nabytą już wiedzę, która w kilku przypadkach okazała się mocno zaawansowana.

Gwaro było również na warsztatach z folkloru pogranicza, adresowanych do turystów przebywających w okolicy na feriach zimowych. W Zwardoniu o specyfice kisuckiej kultury regionalnej opowiadał Vlado Tomčala - propagator folkloru z Novej Bystricy. Polskimi instruktorami prowadzącymi zajęcia i warsztaty są między innymi Rafał Bałaś, Marta Matuszna-Wejchenig oraz Piotr Puszyński. Warto także wspomnieć opiekunów grup, którzy duszą i ciałem czuwają nad całym procesem edukacji folklorystycznej. W Soli grupą opiekuje się Karolina Łajczak, w Rycercie Górnej - Jolanta Tomala, a w Zwardoniu Barbara Musór.

Wyjątkowo interesujący jest videoblog, prowadzony przez Dorotę Gryglak. Autorka opowiada

Piszczałki muszą stroić - warsztaty z wykonywania instrumentów pasterskich

gwaro o bogactwie kultury Górali Żywieckich. Jej pasjonująca narracja skupia się na obrzędach, prze-

sądach, czarach oraz góralskiej religijności. Relacje blogerki obserwowane są przez liczne grono miłośników folkloru. Poszczególne odcinki można znaleźć na profilu facebookowym Aktywna Rajcza, na stronie www.rajcza.pl oraz w serwisie you tube pod hasłem „Scheda z Nutką”. Mikroprojekt zakończy się w sierpniu. Zatem przed uczestnikami jeszcze kilka miesięcy nauki - a na turystów czekają liczne opowieści o folklorze pogranicza.

- Jestem częścią wspólnoty regionalnej, dlatego tak bardzo cenię sobie ludzi i inicjatywy, których celem jest kultywowanie folkloru i obyczajów naszych przodków - Kazimierz Fujak, Wójt Gminy Rajcza

Zajęcia warsztatowe z szycia strojów regionalnych

Pierwsze kroki w hafcie

Piszczałkowe zmagania z folklorem

Folklor pogranicza w aktywnej odsłonie

Zadanie dofinansowane jest ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w 85% w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020 oraz budżetu państwa w 5% za pośrednictwem Euroregionu Beskidy. Partnerem projektu jest Gmina Nova Bystrica, bez udziału której nie można byłoby realizować mikroprojektu.